

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 17 maj 1920 kl. 6 e. m.

Sammansatta stats- och bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående särskilda bestämmelser rörande mantalsskrivningen för år 1921 med anledning av folkräkningen den 31 december 1920 m. m.

Närvarande: herrar friherre Fleming, C. G. Ekman, N. A. Nilsson, J. Erlansson, P. M. Olsson, Kobb, E. Andersson i Prästbol och J. D. Norman.

Genom proposition, nr 306, av den 12 mars 1920 har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* antaga nedan återgivna förslag till förordning angående särskilda bestämmelser rörande mantalsskrivningen för år 1921 med anledning av folkräkningen den 31 december 1920,

dels ock å tilläggsstat för år 1920 under sjunde huvudtiteln, för kostnadsfritt tillhandahållande av blanketter till mantalsuppgifter, anvisa ett förslagsanslag å 70,000 kronor.

Omförmälda författningsförslag är av följande lydelse:

Förslag

till

Förordning

angående särskilda bestämmelser rörande mantalsskrivningen för år 1921 med anledning av folkräkningen den 31 december 1920.

§ 1.

Det i förordningen om mantalsskrivning den 6 augusti 1894 § 4 mom. 5 stadgade medgivande för allmoge och mindre skrivkunniga på

landsbygden att antingen själva eller genom annan uppgiftsskyldig person muntligen meddela sina uppgifter skall icke äga tillämpning vid mantalsskrivningen för år 1921.

§ 2.

Mantalsuppgift skall, enligt det särskilda formulär som av Kungl. Maj:t fastställs, av en var uppgiftsskyldig avgivas i två sammanhängande och likalydande exemplar.

Blanketter till mantalsuppgifter skola genom statistiska centralbyråns försorg tryckas och i erforderligt antal exemplar tillställas länsstyrelserna för att av dessa, på sätt de var för sitt län bestämma, tillhandahållas de uppgiftsskyldiga.

§ 3.

Uppgifterna för de å samma fastighet boende eller eljest där uppgiftsskyldiga skola insamlas av fastighetsägaren eller den hans egendom brukar eller förestår, vilken det jämväl skall åligga att dels tillse, det uppgifter avlämnas för samtliga uppgiftsskyldiga, dels ock granska de meddelade uppgifterna om personernas yrken i avseende på uppgifternas riktighet och fullständighet samt, om så erfordras, föranstalta om deras rättande eller fullständigande.

§ 4.

Inom landskommun och i stad, för vilken länsstyrelsen sådant förordnar, skola de vederbörligen insamlade och granskade uppgifterna av fastighetsägaren eller den hans egendom brukar eller förestår, jämte egen mantalsuppgift, senast fem dagar före förskrivning (husförhör), varom stadgas i förordningen angående kyrkoböckers förande den 3 december 1915 § 34, avlämnas till i § 6 här nedan omförmält kommunalombud.

I annan stad än nu sagts skola uppgifterna avlämnas till pastor vid förskrivning (husförhör).

Försummar någon att fullgöra vad honom enligt denna paragraf åligger, vare påföljd, som i nämnda förordning § 35 mom. 1 stadgas, skolande likväl vad i åberopade moment stadgas angående pastor äga motsvarande tillämpning beträffande mantalsskrivningsförrättare.

§ 5.

Det skall åligga pastor att minst fjorton dagar före för-skrivning (husförhör) kungöra tid och plats för sådan förrättning.

§ 6.

Vederbörande länsstyrelse skall för kommun, som i § 4 första stycket avses, fastställa det minsta antal av de i mantalsskrivningsförrordningen § 7 mom. 1 omförmälda kommunalombud, som bör för kommunen väljas med hänsyn till ombudens här nedan stadgade åligganden, kommunen obetaget att därutöver välja det ytterligare antal, som må finnas erforderligt.

Innan val av kommunalombud i sådan kommun sker, skall den väljande myndigheten besluta kommunens indelande i folkräkningsdistrikt ett för varje ombud.

§ 7.

Kommunalombud, som i § 6 avses, åligger att, var för sitt folkräkningsdistrikt, biträda allmänheten vid mantalsuppgifternas ifyllande, att av fastighetsägarna mottaga desamma, att enligt den närmare instruktion, statistiska centralbyrån äger utfärda, granska, rätta och fullständiga uppgifterna samt vid vederbörande för-skrivning (husförhör) avlämna dem till pastor ävensom biträda denne vid nämnda förrättning.

Försummar kommunalombud att fullgöra vad honom enligt denna paragraf åligger, vare påföljd, som i mantalsskrivningsförrordningen § 14 mom. 3 för kommunalombud stadgas.

§ 8.

Den, som inflyttar till en kommun, efter det mantalsuppgifterna av övriga uppgiftsskyldiga å den fastighet, dit han inflyttar, avgivits, men före utgången av år 1920, skall till pastor avlämna mantalsuppgift samtidigt med flyttningsbetyget.

§ 9.

De till pastor avlämnade mantalsuppgifterna skola av honom enligt av statistiska centralbyrån utfärdad instruktion granskas, rättas och fullständigas beträffande uppgifterna om yrke. Det ena exemplaret skall därefter senast vid mantalsskrivningen överlämnas till mantalsskrivningsförrättaren. Det andra exemplaret skall å tid, som av statistiska centralbyrån fastställs, insändas till centralbyrån; åliggande det pastor att

därvid noga tillse, att uppgifterna förekomma i samma ordning, vari deras huvudpersoner upptagas i det utdrag ur församlingsboken, som pastor, enligt vad därom särskilt är stadgat, har att insända till statistiska centralbyrån.

§ 10.

Skulle beträffande viss kommun eller del av sådan tillämpandet av de i denna förordning stadgade bestämmelser medföra synnerliga svårigheter, må vederbörande länsstyrelse efter statistiska centralbyråns hörande meddela de undantagsbestämmelser, som kunna finnas påkallade.

§ 11.

För städerna Stockholm och Göteborg gäller, vad särskilt varder av Kungl. Maj:t stadgat.

Ifrågavarande proposition har hänvisats till behandling av sammanfatt stats- och bevillningsutskott.

Beträffande vad föredragande departementschefen enligt omfördälda statsrådsprotokoll vid ärendets föredragning anført till motivering för förslaget, får utskottet hänvisa till propositionen.

I skrivelse den 7 maj 1919, nr 126, anhöll förra årets lagtima riksdag, med föranledande av enskild motion, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om en allsidig utredning, på vilket sätt behovet av en förbättrad yrkesstatistik kunde bäst tillgodoses. I skrivelsen erinrades därom, att enligt i ärendet hörda statistiska myndigheters uttalanden för ändamålets vinnande erbjöde sig två vägar, den ena att åstadkomma partiella förbättringar vid insamlingen och bearbetningen av primäruppgifterna till statistiska centralbyråns nuvarande yrkesstatistik i samband med folkräkningarna, den andra att anordna en verklig yrkesräkning efter kontinentalt mönster.

Med hänsyn till 1920 års i samband med mantalsskrivningen för 1921 förestående folkräkning har den förra vägen i första hand gjorts till föremål för utredning. Sedan statistiska centralbyrån bemyndigats tillkalla sakkunniga i ärendet, har byrån avgivit ett på utredningsarbetet

Utskottet.

grundat förslag. Detta har i sin ordning lagts till grund för föreliggande proposition, vid vilken centralbyråns utlåtande i ämnet fogats såsom bilaga.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit har icke föranlett några erinringar från utskottets sida vare sig i fråga om författningsbestämmelserna eller beträffande lämpligheten av att staten kostnadsfritt tillhandahåller blanketter för mantalsuppgifterna. Ej heller beräkningen av det erforderliga anslaget har givit anledning till särskilt uttalande. Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förvarande proposition nr 306, måtte

dels antaga ovan återgivna förslag till förordning angående särskilda bestämmelser rörande mantalsskrivningen för år 1921 med anledning av folkräkningen den 31 december 1920,

dels ock å tilläggsstat för år 1920 under sjunde huvudtiteln, för kostnadsfritt tillhandahållande av blanketter till mantalsuppgifter, anvisa ett förslagsanslag å 70,000 kronor.

Stockholm den 6 maj 1920.

På det sammansatta utskottets vägnar:

HERMAN FLEMING.
